

ỦY BAN NHÂN DÂN XÃ ĐỒNG THỊNH
TRƯỜNG TIỂU HỌC NGHĨA MINH

BẢN MÔ TẢ SÁNG KIẾN
BIỆN PHÁP GIÚP HỌC SINH LỚP 1 HỌC TỐT PHẦN
ĐỘI HÌNH ĐỘI NGŨ Ở TRƯỜNG TIỂU HỌC

Lĩnh vực/cấp học: Giáo dục thể chất/Tiểu học

Tác giả/đồng tác giả: Vũ Văn Thuần

Trình độ chuyên môn: Đại học

Chức vụ: Giáo viên

Đơn vị công tác: Trường Tiểu học Nghĩa Minh

Đồng Thịnh, ngày 19 tháng 05 năm 2026

A. THÔNG TIN CHUNG

1. Tên sáng kiến: “Biện pháp giúp học sinh lớp 1 học tốt phần Đội hình đội ngũ ở Trường Tiểu học”

2. Lĩnh vực áp dụng sáng kiến: Môn Giáo dục thể chất

3. Thời gian áp dụng hoặc áp dụng thử của sáng kiến:

Từ 15/09/2025 đến nay

4. Tác giả:

Họ và tên: Vũ Văn Thuần

Ngày, tháng, năm sinh: 03/04/1985

Chức vụ, đơn vị công tác: Giáo viên trường Tiểu học Nghĩa Minh

Điện thoại: 0855462128

5. Tỷ lệ (%) đóng góp vào việc tạo ra sáng kiến: 100%

B. PHẦN MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn sáng kiến

Trong bối cảnh đổi mới giáo dục phổ thông, yêu cầu nâng cao chất lượng giảng dạy môn GDTC tại cấp Tiểu học trở nên cấp thiết hơn bao giờ hết. Đối với học sinh lớp 1, nội dung Đội hình đội ngũ (ĐHĐN) không chỉ là những bài tập khởi đầu trong 8 tuần đầu năm học mà còn là nền tảng để xây dựng tính kỷ luật, tác phong nhanh nhẹn. Việc tìm kiếm các phương pháp giảng dạy mới nhằm giúp học sinh tiếp thu kiến thức một cách tự nhiên, hiệu quả là trăn trở lớn nhất của tôi nhằm thay đổi những tiết học vốn bị coi là khô cứng.

Đất nước ta đang ở trong thời kỳ đổi mới. Đảng và Nhà nước ta luôn coi trọng mục tiêu giáo dục đặt lên hàng đầu. Vì thế sức khỏe con người ngày càng được nâng cao hơn, cho nên việc giảng dạy giáo dục thể chất cho thế hệ trẻ, thế hệ tương lai mai sau trong trường tiểu học là rất quan trọng không thể thiếu được. Qua những bài tập: Đội hình đội ngũ, bài tập rèn luyện tư thế cơ bản, bài tập về

kỹ năng vận động cơ bản, trên cơ sở đó giúp học sinh có ý thức, trách nhiệm đối với sức khỏe của bản thân, gia đình và cộng đồng, thích ứng với các điều kiện sống, sống vui vẻ, hoà đồng với mọi người. Đối với giáo viên thể dục hiện nay rèn luyện cho các em có đầy đủ sức khỏe là rất quan trọng tạo cho các em có được một tinh thần minh mẫn trong một cơ thể cường tráng. Đặc biệt ở lứa tuổi học sinh tiểu học việc rèn luyện thể chất cho các em thông qua phần đội hình đội ngũ là một việc làm hết sức quan trọng đối với giáo viên giảng dạy giáo dục thể chất. Thấm nhuần lời dạy của Chủ tịch Hồ Chí Minh về việc rèn luyện thân thể, tôi nhận định rằng sức khỏe của mỗi cá nhân chính là nền móng cho sự phồn vinh của dân tộc. Một cơ thể cường tráng sẽ đi đôi với một tinh thần minh mẫn, giúp các em học sinh có đủ năng lượng để chinh phục tri thức. Trong chương trình lớp 1, phần ĐHDN đóng vai trò then chốt là nền tảng cấp tiểu học trong việc hình thành thói quen vận động đúng tư thế và nâng cao sức đề kháng cho trẻ trước những tác động của môi trường. Chúng ta cũng nhớ rằng sức khỏe là vốn quý nhất của con người, sức khỏe là vàng. Bởi vì mỗi một người khỏe mạnh, gia đình khỏe mạnh, xã hội khỏe mạnh thì đất nước sẽ cường thịnh, năng suất lao động sẽ được nâng cao, thành quả lao động đạt nhiều hơn, giúp cho dân giàu nước mạnh, xã hội phồn vinh – thịnh vượng.

Giáo dục thể chất là một môn học bắt buộc được thực hiện từ lớp 1 đến lớp 12 trong chương trình Giáo dục phổ thông năm 2018. Mục tiêu của giáo dục tiểu học nhằm hình thành cơ sở ban đầu cho sự phát triển về đạo đức, trí tuệ, thể chất, thẩm mỹ, năng lực của học sinh, mặt khác Giáo dục thể chất trang bị cho con người sức khỏe để học tập và lao động, chiến đấu, làm nền tảng cho học sinh tiếp tục học các cấp học cao hơn, để đáp ứng nhu cầu ngày càng cao của xã hội, tạo nguồn nhân lực chất lượng cao cho đất nước.

Môn Giáo dục thể chất nói chung và Môn Giáo dục thể chất trong trường tiểu học nói riêng giữ vai trò quan trọng trong việc giáo dục toàn diện. Giáo dục thể chất là một hoạt động vận động tích cực, có tác dụng nâng cao sức khỏe, thể chất con người mặt khác nhằm cung cấp cho học sinh những kiến thức kỹ năng

vận động cơ bản để rèn luyện thân thể, bồi dưỡng đạo đức tác phong con người góp phần thực hiện mục tiêu giáo dục đề ra.

Nội dung chủ yếu môn giáo dục thể chất ở trường tiểu học là rèn luyện kỹ năng vận động và phát triển tố chất thể lực cho học sinh và phân chia thành các giai đoạn phù hợp với từng độ tuổi. Trong đó phần đội hình đội ngũ là một trong những nội dung cơ bản nhất của môn học, là một phần trong chương trình được học xuyên suốt từ lớp 1 đến lớp 5. Vậy làm thế nào để học sinh yêu thích và học tốt phần đội hình đội ngũ, điều đó đã thôi thúc tôi phải làm sao để học sinh lớp 1 thực hiện tốt phần đội hình đội ngũ, vì vậy tôi đã làm cuộc khảo sát đánh giá năng lực thực hiện ĐHĐN học sinh lớp 1.

Qua khảo sát thực tế tại khối lớp 1 trường Tiểu học Nghĩa Minh đầu năm học 2025 - 2026, tôi nhận thấy hiệu quả của phần ĐHĐN còn hạn chế bởi một số rào cản:

Về phía Ban cán sự: Kỹ năng chỉ huy còn lúng túng, khẩu lệnh chưa rõ ràng, quyết đoán, dẫn đến việc điều hành lớp chưa đạt hiệu quả.

Về phía học sinh: Khả năng nhận diện phương hướng (trái/phải) của một bộ phận các em còn chậm.

Về tâm lý: Một số học sinh còn e dè, chưa thực sự hào hứng với các bài tập mang tính lặp lại của đội hình đội ngũ.

Mặt khác một số em không chú ý đến giáo viên khi tập mẫu và hướng dẫn sửa sai. Bên cạnh đó một số em học sinh thể lực còn chưa tốt, nhút nhát, ngại vận động, ngại va chạm với bạn. Với những lí do trên tôi đã chọn sáng kiến kinh nghiệm: “Biện pháp giúp học sinh lớp 1 học tốt phần đội hình đội ngũ ở Trường Tiểu học”.

2. Bối cảnh của sáng kiến

Trong cảnh xã hội hiện nay trình độ dân trí và tiềm lực khoa học công nghệ, trí tuệ nhân tạo AI đã và đang trở thành nhân tố quyết định sức mạnh và vị thế của mỗi quốc gia trên trường quốc tế. Mặt khác đất nước ta đang ở trong thời kỳ phát

triển mạnh mẽ về mọi mặt như: kinh tế, chính trị, văn hóa xã hội. Tại Đại hội lần thứ XIV Đảng đã xác định Giáo dục và đào tạo là động lực then chốt để Việt Nam đột phá phát triển trong kỷ nguyên mới, kỷ nguyên vươn mình của dân tộc. Đảng ta tiếp tục khẳng định tầm nhìn chiến lược của Đảng Cộng sản Việt Nam về giáo dục, dựa trên nền tảng tư tưởng chủ đạo “*giáo dục và đào tạo là quốc sách hàng đầu*”, là động lực để xây dựng “*quốc gia phát triển, phồn vinh, hạnh phúc*”. Vì vậy xã hội đang đặt ra những yêu cầu hết sức cấp bách với ngành giáo dục hiện nay là đào tạo con người toàn diện có sức khỏe, trí tuệ để theo kịp công nghệ và thời đại.

Giáo dục thể chất là một phần quan trọng trong hệ thống giáo dục quốc dân, góp phần giáo dục con người phát triển toàn diện nhằm đáp ứng yêu cầu chuẩn bị nguồn nhân lực chất lượng cao cho sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước. Môn GDTC trong trường tiểu học góp phần làm thay đổi mọi mặt của giáo dục toàn diện giúp cho học sinh có đầy đủ thể lực, sức khỏe để tham gia vào học tập, sinh hoạt đạt hiệu quả. Như cố thủ tướng Phạm Văn Đồng đã có những lời tâm huyết đối với sự nghiệp giáo dục của chúng ta, đó là: “*Thể dục là một mục tiêu giáo dục của chúng ta, nó là cơ sở để tiếp thu tốt đức dục, trí dục và mỹ dục*”. Khẳng định tầm quan trọng của giáo dục là: “*Phát triển giáo dục và đào tạo là một trong những động lực thúc đẩy sự nghiệp: công nghiệp hóa – hiện đại hóa đất nước, là điều kiện phát huy nguồn nhân lực*”.

3. Phạm vi và đối tượng của sáng kiến:

- Đối tượng nghiên cứu: Học sinh lớp 1 trường Tiểu học Nghĩa Minh, xã Đồng Thịnh năm học 2025-2026.

- Phạm vi nghiên cứu:

- + Tìm hiểu thực trạng về phân đội hình đội ngũ ở học sinh lớp 1.
- + Nắm vững đặc điểm, yêu cầu của nội dung giảng dạy như: Yêu cầu kỹ thuật động tác, quay phải, quay trái, quay sau, tập hợp hàng, dóng hàng. Đội ngũ

ban cán sự lớp, dự kiến những sai lầm có thể xảy ra ở học sinh để đề phòng hoặc sửa chữa.

4. Mục đích của sáng kiến

Mục tiêu chính của đề tài là nghiên cứu và áp dụng hệ thống giải pháp sư phạm mới nhằm tối ưu hóa quá trình tiếp thu nội dung ĐHĐN cho học sinh lớp 1 tại trường Tiểu học Nghĩa Minh. Sáng kiến hướng đến việc hình thành ở học sinh những kỹ năng vận động chuẩn xác, bồi dưỡng bản lĩnh tự tin khi chỉ huy và xây dựng một lối sống lành mạnh. Đồng thời, đây cũng là tài liệu tham khảo thiết thực giúp đồng nghiệp đổi mới phương pháp giảng dạy, góp phần thực hiện thắng lợi mục tiêu giáo dục thể chất toàn diện trong trường tiểu học.

C. PHẦN NỘI DUNG

I. Mô tả giải pháp đã biết

1. Cơ sở lý luận.

Do tình hình xã hội đặt ra những yêu cầu hết sức cấp bách với ngành giáo dục hiện nay là: Giáo dục con người phát triển toàn diện nhằm đáp ứng yêu cầu thực hiện mục tiêu giáo dục đề ra. Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành Chương trình Giáo dục phổ thông 2018 theo hướng phát triển phẩm chất, năng lực học sinh phổ thông nói chung môn Giáo dục thể chất nói riêng nhằm:

- + Phát triển giáo dục toàn diện.
- + Bồi dưỡng một số kỹ năng hoạt động cần thiết trong sinh hoạt đời sống.
- + Bồi dưỡng tính nghiêm túc, tác phong nhanh nhẹn có kỷ luật.

+ Nội dung của từng kỹ thuật tương đối đơn giản, nhưng phải tập đúng, tập thường xuyên mới thành thói quen vì vậy khi giảng dạy phải nghiêm túc, quán triệt và vận dụng vào hoạt động thường ngày cho học sinh. Giáo viên phối hợp với các nội dung khác để giờ học sinh động và đạt hiệu quả cao.

Chương trình môn giáo dục thể chất lớp 1 được thực hiện theo phân phối chương trình Giáo dục phổ thông 2018 cụ thể là: Mỗi tuần học 2 tiết, học 70 tiết, dạy trong 35 tuần.

- Ở lứa tuổi học sinh lớp 1 ý thức tự giác của các em chưa cao, các em vừa ở trường Mầm non lên tiểu học nên vẫn còn mang tính thụ động. Điều đó giáo viên phải thường xuyên chú ý giáo dục cho các em một cách chủ động, có kế hoạch để có kết quả cao hơn.

2. Cơ sở thực tiễn

a. Thuận lợi:

- Thực tế cho thấy với toàn bộ học sinh trường Tiểu học Nghĩa Minh đều là sinh sống tại địa phương, với một số ít học sinh là học sinh vắng lai đến.

- Được sự quan tâm giúp đỡ và tạo điều kiện của ban giám hiệu nhà trường cùng với sự giúp đỡ của các giáo viên chủ nhiệm lớp.

- Học sinh có sự hứng thú học môn GDTC. Thông qua tiết học thể Giáo dục thể chất các em được tập luyện, vui chơi làm cho tinh thần thoải mái, hưng phấn để tham gia học tốt các môn học khác.

- Giáo viên được tập huấn, được hướng dẫn cách xây dựng thiết kế bài học theo hướng phát triển phẩm chất năng lực học sinh.

- Bản thân tôi là giáo viên chuyên dạy GDTC nên tôi có thể áp dụng các biện pháp giảng dạy linh hoạt trong tất cả các khối lớp.

- Giáo viên GDTC là giáo viên chuyên có trình độ chuyên môn vững vàng.

- Đổi mới yêu cầu đánh giá kết quả của học sinh không ghi bằng điểm mà bằng nhận xét theo các mặt nội dung môn học.

b. Khó khăn

- Trường Tiểu học Nghĩa Minh có cơ sở vật chất còn nhiều hạn chế, sân chơi bãi tập còn thiếu, trang thiết bị cho tập luyện cũ và thiếu, nhà đa năng thì nhỏ chưa đáp ứng được nhu cầu tập luyện của học sinh.

- Nhiều phụ huynh học sinh chưa có nhận thức đúng đắn về môn Giáo dục thể chất vẫn coi đây là môn học phụ.

- Một số học sinh còn nhút nhát, thiếu tự tin khi tham gia các hoạt động.

- Học sinh còn bé vì từ Mầm non lên tiểu học.

- Một số gia đình vì đông con nên còn gặp khó khăn trong việc mua sắm cho con em các trang phục khi luyện tập.

- Thể lực của học sinh chưa đồng đều trong một lớp.

- Một số em chưa chú ý trong tập luyện và chưa chú ý nghe giảng. Trong các động tác các em được học trong 8 tuần này có nhiều động tác phức tạp, nhiều động tác có nhịp kép, khó nhớ. Nhiều em học sinh còn chưa phân biệt chính xác bên trái bên phải, cũng như tay trái tay phải của mình dẫn đến việc truyền thụ kiến thức cho các em còn gặp nhiều khó khăn.

Đội ngũ ban các sự của nhiều lớp còn rụt rè, nhút nhát các em nói còn nhỏ các khẩu lệnh còn hô sai chưa rõ ràng, khả năng chỉ huy còn yếu.

Nhận thức về kỹ thuật động tác của nhiều em còn hạn chế. Các em còn thiếu tập chung quan sát trong quá trình làm mẫu của giáo viên.

Việc áp dụng biện pháp mà tôi đưa ra trong năm học 2025 -2026 đã giúp cho tôi giảng dạy môn GDTC phân đội hình đội ngũ được hiệu quả hơn. Học sinh thấy yêu thích môn học GDTC, học sinh không thấy sợ và ngại khi học nội dung đội hình đội ngũ. Đây cũng là một trong những việc làm nhằm nâng cao chất lượng giảng dạy môn GDTC nói chung và môn GDTC lớp 1 nói riêng.

c. Đặc điểm tình hình học sinh lớp 1 trường Tiểu học Nghĩa Minh

- Năm học 2025 - 2026, tôi được Ban giám hiệu nhà trường phân công giảng dạy môn GDTC khối lớp 1 trong đó có 2 lớp có sĩ số gần như nhau. Tỷ lệ nam nữ tương đồng. Chính vì vậy tôi lựa chọn lớp 1A và lớp 1B là đối tượng khảo sát.

- Với vai trò là một người giáo viên trực tiếp giảng dạy chương trình môn GDTC lớp 1, năm học 2025-2026, tôi đã tiến hành khảo sát học sinh khối 4 ngay đầu năm học.

Kết quả khảo sát của học sinh khối lớp 1 khi chưa áp dụng biện pháp:

Lớp	Tổng số HS	Tổng hợp đánh giá học sinh					
		Hoàn thành tốt		Hoàn thành		Chưa hoàn thành	
		SL	%	SL	%	SL	%
1A	43	5/43	11,6%	23/43	53,5%	15/43	34,9%
1B	41	6/41	14,6%	19/41	46,3%	16/41	39,0%

Chính vì điều đó tôi mạnh dạn sử dụng biện pháp : “*Biện pháp giúp học sinh lớp 1 học tốt phân đội hình đội ngũ ở trường Tiểu học*”

II. Nội dung các giải pháp mới; Tính mới, tính sáng tạo; Hiệu quả áp dụng, khả năng nhân rộng của sáng kiến

1. Nội dung các giải pháp mới

Giải pháp 1. Tập trung xây dựng, bồi dưỡng cán sự lớp

Nhận thức được ban cán sự là "cánh tay nối dài" của giáo viên, tôi đã chú trọng vào việc sàng lọc và bồi dưỡng những hạt nhân nòng cốt. Thay vì chỉ sử dụng đội ngũ sẵn có từ giáo viên chủ nhiệm, tôi chủ động quan sát những học sinh có tố chất tự tin, giọng nói vang rõ ràng để thử thách. Tôi tổ chức các buổi "huấn luyện nhỏ" ngoài giờ, hướng dẫn các em từ cách đứng vị trí chỉ huy đến cách hô khẩu lệnh có điểm dừng, giúp các em thực sự trở thành những "trợ giảng tí hon" đầy uy tín trước tập thể lớp vì trong thời gian một tiết học, cán sự lớp điều hành học sinh luyện tập chiếm 1/3 thời gian. Trước khi giáo viên nhận lớp ban cán sự đã điều hành các bạn của mình xếp hàng và thực hiện những yêu cầu cơ bản ban đầu (xếp hàng điểm số, ổn định lớp báo cáo sĩ số...) Sau khi giáo viên nhận lớp triển khai nội dung học tập thì lớp chuyển sang hình thức tự luyện tập dưới sự

điều hành của lớp trưởng, tổ trưởng. Nên việc làm đầu tiên của tôi đó là đào tạo đội ngũ cán sự lớp của mỗi lớp tôi giảng dạy.

Giải pháp 2. Lựa chọn đội ngũ cán sự lớp

Đây là một việc làm hết sức khó khăn vì khối lớp 1 các em học sinh còn nhỏ vì ở Mầm non mới lên, các em chưa được học về giáo dục thể chất có chăng thì cũng là những buổi học thể dục và các hoạt động ngoại khóa mà nhà trường tổ chức theo tính tự phát không nằm trong chương trình bắt buộc như các cấp học phổ thông. Mặt khác có những lớp, nguồn học sinh có năng khiếu dồi dào, nhưng có những lớp lại rất khan hiếm. Vậy làm thế nào để có được đội ngũ cán bộ lớp cũng là bài toán khó đối với bản thân tôi. Thường thì tôi vận dụng đội ngũ cán sự: Lớp trưởng, cán sự lớp, tổ trưởng... của giáo viên chủ nhiệm đã bình bầu đầu năm học để các em làm cán sự cho những tiết học Giáo dục thể chất đầu năm học. Nhưng đội ngũ cán sự này cũng có thể đáp ứng được, cũng có thể không đáp ứng được yêu cầu của tiết Giáo dục thể chất. Nên đối với những lớp không có, ngay đầu năm học tôi nhận lớp thì phải thật tinh ý quan sát học sinh của mình xem em nào có khả năng chỉ huy, giọng nói cũng như tác phong hoạt bát và nhận thức nhanh vấn đề tôi sẽ lưu ý và ghi tên bạn đó vào 1 quyển sổ sau đó tôi làm bài тет gọi những em học sinh đó lên và cho các em hô theo 1 số khẩu lệnh, nhịp đếm mà tôi đã chuẩn bị trước. Hơn nữa là tôi lấy tinh thần xung phong của học sinh vì các em có mong muốn có mạnh mẽ thì mới đảm nhận được nhiệm vụ.

Giải pháp 3. Đào tạo đội ngũ cán sự lớp

Đối với học sinh lớp 1 thì vừa ở Mầm non lên cấp một nên các em còn nhút nhát, chưa mạnh dạn nên tôi có những buổi hướng dẫn thêm cho các em trong đội ngũ cán sự lớp để các em mạnh dạn và tự tin hơn, khẩu lệnh hô to và rõ ràng hơn.

Giáo viên giáo dục thể chất cần phải hướng dẫn các em có kỹ năng chỉ đạo lớp, quan sát, khẩu lệnh điều hành to, rõ ràng, dứt khoát trước lớp từ lúc tập trung, báo cáo, khởi động và các hoạt động tập luyện đến việc thả lỏng, nhận xét, đánh giá.

Sau khi hướng dẫn các em, tôi cho các em tập làm nhiều lần dưới sự quan sát theo dõi của các bạn khác và giáo viên. Dần dần các em tiến bộ rất nhanh và thực hiện rất tốt vai trò cán sự của mình mỗi khi ra sân học GDTC.

Giải pháp 4. Phân công nhiệm vụ cho đội ngũ cán sự lớp.

Để bộ máy tự quản vận hành trơn tru, tôi tiến hành "cá nhân hóa" trách nhiệm cho từng vị trí dựa trên năng lực thực tế. Thay vì chỉ đưa ra những yêu cầu chung chung, tôi xác lập một bảng danh mục công việc cụ thể cho từng em. Tôi thường xuyên theo sát sao, đóng vai trò là người cố vấn để giúp các em nhận ra những điểm chưa chuẩn trong khẩu lệnh hay vị trí đứng, từ đó điều chỉnh kịp thời khắc phục những lỗi sai mà cán sự hay mắc phải.

- **Lớp trưởng (Tổng chỉ huy):** Chịu trách nhiệm bao quát toàn diện, giữ nhịp độ chung và đôn đốc tính kỷ luật của tập thể lớp trong suốt tiết học.

- **Tổ trưởng (Trưởng nhóm vận động):** Trực tiếp điều hành quá trình luyện tập tại nhóm, quan sát kỹ thuật của từng thành viên và hỗ trợ các bạn thực hiện đúng động tác.

Giải pháp 5. Xây dựng thói quen tập luyện của học sinh dưới sự điều hành của cán sự lớp

Việc thiết lập thói quen luyện tập tự chủ là chìa khóa để nâng cao hiệu quả giờ học GDTC. Tôi chú trọng xây dựng mối quan hệ cộng tác tích cực giữa ban cán sự và các thành viên trong lớp. Tôi rèn luyện cho đội ngũ chỉ huy phong thái làm việc quyết đoán nhưng điềm tĩnh, biết cách khích lệ bạn bè thay vì chỉ ra mệnh lệnh khô cứng.

Mục tiêu cao nhất của giải pháp này là tạo ra một môi trường học tập mà ở đó, ngay cả khi giáo viên không trực tiếp đứng bên cạnh, học sinh vẫn có thể tự triển khai các nội dung ĐHĐN một cách thuần thục. Tôi cũng luân phiên thay đổi vai trò chỉ huy để mọi học sinh đều có cơ hội rèn luyện bản lĩnh, sự tự tin và kỹ năng điều hành trước tập thể.

1.1 Sửa sai cho học sinh

a. Tìm hiểu về những lỗi sai mà học sinh mắc phải

Để khắc phục lỗi học sinh hay mắc phải và nhầm lẫn giữa hàng ngang và hàng dọc, tôi không chỉ dùng lời nói mà sử dụng phương pháp "móc định vị". Tôi quy định rõ tay trái chỉ hướng cho hàng ngang và tay phải cho hàng dọc, kết hợp với các trò chơi phản xạ nhanh để học khắc sâu, nhớ lâu những điểm cần chú ý khi tập hợp hàng. Việc sửa sai được thực hiện theo nguyên tắc "khích lệ trước, uốn nắn sau", giúp học sinh không cảm thấy áp lực, tạo không khí vui vẻ, gần gũi giữa thầy và trò trong tiết học.

VD: Sửa sai khi tập hợp hàng ngang và hàng dọc

Tập hợp: Trong nội dung này các em HS còn rất hay nhầm lẫn giữa tập hợp hàng ngang và tập hợp hàng dọc.

+ Sửa sai: Tôi chia lớp thành 2 tổ và yêu cầu mỗi tổ thực hiện tập hợp 1 nội dung dưới sự điều hành của cán sự lớp:

+ Tổ 1: Tập hợp hàng ngang

+ Tổ 2: Tập tập hợp hàng dọc

Theo thứ tự lần lượt học sinh ở các nhóm sẽ lên trình diễn cho nhau xem và quan sát từ đó nêu sự khác biệt giữa tập hợp hàng ngang và tập hợp hàng dọc, nêu rõ với hàng dọc người chỉ huy sử dụng tay “Phải” và học sinh đầu hàng tổ 1 đứng đối diện với người chỉ huy. Còn tập hợp hàng ngang người chỉ huy sử dụng tay “Trái” và em đứng đầu hàng thứ nhất đứng sát cánh tay của chỉ huy cùng hướng mặt về trước.

c. Dóng hàng: Trong quá trình tập luyện các em thường đặt sai tay (lúc thì tay phải, khi thì tay trái) lên vai học sinh đứng trước hoặc đứng quá gần, lúc thì quá xa không đúng khoảng cách dẫn đến khom người, đứng quá xa bạn đứng trước dẫn đến đội hình chưa đẹp, chưa đúng yêu cầu. Vì vậy tôi thường xuyên quan tâm uốn nắn, sửa sai, uốn nắn cho các em. Mặt khác tôi cho học sinh xem tranh hoặc cho các em xem tập mẫu, xem video để các em định hình tốt hơn và khắc phục những lỗi sai thường mắc.

d. Về động tác quay phải, quay trái:

Học sinh hay bị nhầm với bên phải và bên trái, chưa xác định được bên cần phải quay nên thực hiện chưa đều, chưa đẹp. Tôi thường cho các em thực hiện dơ một cánh tay phải lên hoặc một tay trái của mình lên cao trước khi thực hiện động tác nhằm cho học sinh có thể định được phương hướng trước khi thực hiện động tác và thực hiện quay tại chỗ nhiều lần cả về bên phải, bên trái sau đó cho các em bắt cặp đôi, nhóm và thay nhau hô nhiều lần động tác quay phải quay rồi quay trái để các em nhớ lâu và dần nhận định được phương hướng cần thực hiện.

e. Về động tác quay sau:

Thường thì học sinh lớp 1 chỉ có thói quen quay sau chứ không biết quay người từ hướng nào để ra sau để cho đúng phương hướng và kỹ thuật động tác và dùng chân nào làm chân trụ hoặc quay từ trước sang trái ra sau hoặc quay từ trước qua phải rồi ra sau. Một số học sinh thì khi cán sự hô khẩu lệnh chưa xong đã quay rồi. Chính vì thế tôi cho học sinh tập động tác “quay Phải” trước rồi mới tập đến động tác “quay sau”. Qua đó hình thành một thói quen để học sinh quay sau đúng theo hướng từ trước qua phải rồi mới ra sau.

1.2 Tổ chức biểu diễn, khen thưởng động viên học sinh

Tổ chức biểu diễn và khen thưởng: Trong quá trình giảng dạy môn Giáo dục thể chất, tôi nhận thấy việc tổ chức cho học sinh biểu diễn là một phương pháp rất cần thiết và mang lại hiệu quả cao. Hoạt động này giúp tạo không khí thi đua sôi nổi, khơi dậy hứng thú học tập, đồng thời giảm bớt sự mệt mỏi và căng thẳng trong giờ học. Khi tổ chức biểu diễn, giáo viên có thể thực hiện dưới hình thức cá nhân hoặc theo nhóm để tăng tính linh hoạt và phù hợp với từng nội dung học tập. Bên cạnh đó, giáo viên cần chú trọng động viên, khen ngợi kịp thời nhằm khích lệ tinh thần và tạo động lực cho các em tích cực luyện tập.

1.3: Ghép phần đội hình đội ngũ trên nền nhạc phù hợp

- Nhạc nền cho phần đội hình đội ngũ cũng rất quan trọng nó tăng thêm tính tò mò, thích thú, hưng phấn cho học sinh đồng thời làm cho giờ học đỡ nhàm

chán. Đây cũng là yêu cầu chung của các hội thi đồng diễn thể dục hay các cuộc thi khác ở cấp trường hoặc cấp xã, cấp tỉnh. Vì vậy, việc lựa chọn thể loại nhạc có nhịp điệu phù hợp với từng lứa tuổi học sinh Tiểu học là vô cùng quan trọng phù hợp với chủ đề, chủ đề của cuộc thi, hội thi.

- Ưu điểm của các giải pháp:

Học sinh ngày càng yêu thích và hứng thú hơn với môn Giáo dục thể chất, tham gia luyện tập một cách tự giác, tích cực và đầy nhiệt tình. Các em chăm chỉ, thường xuyên rèn luyện thân thể, nâng cao sức khỏe và phát triển các tố chất thể lực, góp phần giúp thể chất ngày càng phát triển toàn diện. Bên cạnh đó, những phẩm chất tốt đẹp như tính thật thà, trung thực và khiêm tốn của học sinh cũng được thể hiện ngày càng rõ nét.

2. Tính mới, tính sáng tạo của các giải pháp mới

2.1. Tính mới của sáng kiến:

- Thay đổi hình thức tiếp cận: Chuyển từ phương pháp dạy học "thầy làm mẫu - trò làm theo" thuần túy sang phương pháp lấy học sinh làm trung tâm. Học sinh được chủ động quan sát, phân tích động tác thông qua hình ảnh trực quan là người chỉ huy, ban cán sự lớp thay vì chỉ nghe giải thích bằng lời.

- Cấu trúc lại tiết học Giáo dục thể chất: Lồng ghép các yếu tố giải trí như trò chơi vận động, nhạc vào nội dung tập luyện là vô cùng cần thiết. Phần đội hình đội ngũ không còn là các nhịp đếm khô khan (1, 2,3,4...) lặp đi lặp lại mà được thực hiện hoàn toàn trên nền nhạc có nhịp điệu phù hợp với sở thích của lứa tuổi học sinh lớp 1 nói riêng và học sinh Tiểu học nói chung.

- Ứng dụng công nghệ thông tin vào giảng dạy và tập luyện: Trong quá trình giảng dạy tôi luôn sử dụng các thiết bị hỗ trợ như loa bluetooth, máy chiếu hoặc điện thoại thông minh để trình chiếu hỗ trợ giảng dạy và tập luyện để học sinh nhận biết được mình đang thực hiện động tác đúng hay sai, từ đó giúp học sinh giúp học sinh tự điều chỉnh biên độ động tác ngay tại sân tập cho đúng với kỹ thuật và yêu cầu của động tác.

2.2. Tính sáng tạo của các biện pháp:

- Sáng tạo trong đạo cụ và sân chơi: Lồng ghép phần đội hình đội ngũ vào các hoạt động ngoại khóa, hội thi, câu lạc bộ TDTT của trường.

+ Có thể cho các em học sinh trong nhóm thi đua xem bạn nào thực hiện đẹp nhất, hô to và rõ ràng nhất.

+ Có thể tập dưới hình thức từng nhóm trình diễn, xem nhóm nào thực hiện đều và đẹp nhất.

+ Có thể động viên học sinh xung phong hoặc mỗi tổ cử 1-2 người lên thi xem ai thực hiện bài thể dục đẹp nhất.

+ Tổ chức thi giữa các lớp với nhau.

+ Tổ chức hội thi với nội dung: “Thi tập đúng, tập đẹp” phần quay phải, quay trái cho toàn khối lớp 1.

- Xây dựng "Đội ngũ nòng cốt" (Nhóm tự quản): Thay vì giáo viên trực tiếp sửa sai cho từng em, sáng kiến sáng tạo ở việc đào tạo các nhóm trưởng có kỹ năng tốt để đóng vai trò "trợ giảng tí hon", giúp tăng tính tương tác và thi đua giữa các nhóm với nhau hơn.

- Cá nhân hóa việc tập luyện: Sáng tạo trong việc đưa ra các bài tập bổ trợ phù hợp với thể trạng của từng nhóm học sinh (nhóm học sinh còn yếu, nhóm học sinh có năng khiếu), giúp mọi đối tượng học sinh đều có thể hoàn thành tốt bài tập theo khả năng của mình.

- Kết nối không gian học tập: Sáng tạo khi mở rộng môi trường tập luyện từ trường học về gia đình thông qua việc hướng dẫn học sinh quay video bài tập tại nhà để nhận xét, tuyên dương trong tiết học sau.

3. Khả năng nhân rộng của sáng kiến:

- Tính linh hoạt và phổ biến: Các biện pháp như sử dụng âm nhạc, trò chơi vận động và chia nhóm tự quản không đòi hỏi cơ sở vật chất quá đắt tiền. Do đó,

sáng kiến có thể áp dụng rộng rãi cho tất cả các lớp 1 trong cùng khối và các khối lớp khác tại trường

- Phù hợp với chương trình giáo dục: Nội dung các biện pháp bám sát chương trình Giáo dục phổ thông 2018 môn Giáo dục thể chất, giúp giáo viên dễ dàng lồng ghép vào kế hoạch bài dạy mà không làm xáo trộn khung chương trình chuẩn.

- Dễ dàng chuyển giao: Phương pháp này có thể được chia sẻ thông qua các buổi sinh hoạt chuyên môn cấp trường, cấp xã, cấp cụm. Các giáo viên khác có thể học tập và điều chỉnh danh sách bài nhạc hoặc trò chơi cho phù hợp với đặc thù học sinh địa phương mình.

- Ứng dụng công nghệ đơn giản: Việc sử dụng loa kéo cầm tay, điện thoại thông minh để phát nhạc hoặc quay clip mẫu là những công cụ phổ biến, giúp bất kỳ giáo viên nào cũng có thể thực hiện được ngay tại sân trường hoặc trong nhà đa năng.

- Sự đồng thuận từ phụ huynh: Biện pháp khuyến khích học sinh tập luyện tại nhà dễ dàng nhận được sự ủng hộ của gia đình, tạo thành phong trào rèn luyện sức khỏe cho học sinh ngay tại nhà.

4. Hiệu quả áp dụng, lợi ích thu được từ sáng kiến

- Qua việc vận dụng một số giải pháp nêu trên và trực tiếp thực hiện vận dụng các biện pháp đó tôi thấy đã mang nhiều hiệu quả rõ rệt trong quá trình học tập và tập luyện của học sinh. Nhiều học sinh thực hiện được tốt các động tác đội hình đội ngũ. Mặc dù vẫn còn một số ít các em đi đều chưa đúng nhịp nhưng so với đầu năm thì đã có tiến bộ rất nhiều. Dưới đây là bảng đối chứng kết quả trước và sau khi áp dụng các biện pháp.

Trước khi áp dụng biện pháp:

Lớp	Tổng số HS	Tổng hợp đánh giá học sinh		
		Hoàn thành tốt	Hoàn thành	Chưa hoàn thành

		SL	%	SL	%	SL	%
1A	43	5/43	11,6%	23/43	53,5%	15/43	34,9%
1B	41	6/41	14,6%	19/41	46,3%	16/41	39,0%

Sau khi áp dụng sáng kiến.

Lớp	Tổng số HS	Tổng hợp đánh giá học sinh					
		Hoàn thành tốt		Hoàn thành		Chưa hoàn thành	
		SL	%	SL	%	SL	%
1A	43	15/43	34,9%	14/43	65,1%	0/43	0%
1B	41	17/41	41,5%	19/41	58,5%	0/41	0%

Đối chiếu kết quả đạt được tôi thấy rất đáng mừng, tỉ lệ học sinh hoàn thành tốt tăng lên gần gấp ba, tỉ lệ học sinh hoàn thành cũng tăng lên, số học sinh chưa hoàn thành không còn học sinh nào. Qua thực tiễn áp dụng biện pháp mới vào quá trình giảng dạy kết quả đạt được rất đáng khích lệ. Chính vì vậy việc sử dụng biện pháp: “*Biện pháp giúp học sinh lớp 1 học tốt phân đội hình đội ngũ ở trường tiểu học*” giúp học sinh hứng thú và tích cực hơn khi học môn giáo dục thể chất nói chung, nội dung đội hình đội ngũ nói riêng và cũng là một tín hiệu đáng mừng đối với bản thân tôi và học sinh của trường.

4.1. Về hiệu quả kinh tế:

Sáng kiến tận dụng tối đa cơ sở vật chất, sân bãi và các dụng cụ sẵn có của nhà trường nên không phát sinh nhiều chi phí đầu tư mới. Giáo viên có thể sử dụng còi, cờ, vạch kẻ sân, tranh ảnh hoặc các vật liệu đơn giản, dễ làm để tổ chức luyện tập cho học sinh. Các biện pháp được áp dụng phù hợp với điều kiện thực tế của trường tiểu học, dễ triển khai, không yêu cầu trang thiết bị hiện đại hay kinh phí lớn nhưng vẫn mang lại hiệu quả giáo dục cao

4.2. Về lợi ích xã hội:

Sáng kiến góp phần nâng cao chất lượng dạy học môn Giáo dục thể chất theo định hướng phát triển phẩm chất, năng lực học sinh của Chương trình GDPT 2018. Thông qua nội dung đội hình đội ngũ giúp học sinh tự tin hơn, tác phong chuẩn mực hơn, biết hợp tác giúp đỡ bạn trong tập luyện, học sinh biết vận dụng kiến thức vào thực tế cuộc sống. Đồng thời, sáng kiến còn tăng cường sự phối hợp giữa gia đình và nhà trường tạo sân chơi bổ ích giúp tăng cường thể chất và tinh thần cho học sinh, hình thành thói quen tập luyện thể dục thể thao hàng ngày.

4.3. Hiệu quả khoa học:

Sáng kiến đã đưa ra các giải pháp mang tính khoa học, thực tiễn và phù hợp với yêu cầu đổi mới giáo dục theo chương trình giáo dục phổ thông 2018. Qua quá trình áp dụng, chất lượng Giáo dục thể chất được nâng cao rõ rệt, học sinh hứng thú tập luyện thể dục thể thao hơn và biết vận dụng kiến thức vào thực tiễn cuộc sống.

4.4. Hiệu quả khác:

Sáng kiến góp phần nâng cao năng lực chuyên môn của giáo viên, thúc đẩy đổi mới phương pháp dạy học trong nhà trường. Các giải pháp có tính linh hoạt, dễ áp dụng và có khả năng nhân rộng trong các trường tiểu học. Trên đây là xác nhận của nhà trường về hiệu quả áp dụng của sáng kiến theo quy định.

D. PHẦN KẾT LUẬN

1. Vai trò của sáng kiến

Sáng kiến “Biện pháp giúp học sinh lớp 1 tiếp thu học tốt phần đội hình đội ngũ ở trường Tiểu học” có vai trò quan trọng trong việc nâng cao chất lượng dạy học môn Giáo dục thể chất. Thông qua việc áp dụng các phương pháp giảng dạy phù hợp với tâm lý và đặc điểm lứa tuổi học sinh lớp 1, sáng kiến giúp giáo viên tổ chức tiết học khoa học, sinh động và hiệu quả hơn. Đồng thời, sáng kiến còn tạo điều kiện để học sinh hình thành kỹ năng thực hành đội hình đội ngũ một cách chính xác, nhanh nhẹn và có tính kỷ luật cao. Bên cạnh đó, sáng kiến góp phần

đổi mới phương pháp dạy học theo hướng phát huy tính tích cực, chủ động của học sinh. Các em không chỉ tiếp thu kiến thức qua hướng dẫn của giáo viên mà còn được tham gia luyện tập, phối hợp nhóm và tự điều chỉnh động tác, từ đó nâng cao chất lượng học tập và rèn luyện thể chất.

2. Ý nghĩa của sáng kiến

Sáng kiến mang ý nghĩa thiết thực trong việc giúp học sinh yêu thích môn học, giảm sự nhàm chán trong các giờ học đội hình đội ngũ. Việc áp dụng các biện pháp phù hợp giúp học sinh dễ hiểu, dễ nhớ và thực hiện đúng các động tác như tập hợp hàng, dóng hàng, quay phải, quay trái. Qua đó, các em hình thành tác phong nhanh nhẹn, ý thức tổ chức và tinh thần tập thể.

Ngoài ý nghĩa đối với học sinh, sáng kiến còn hỗ trợ giáo viên nâng cao năng lực chuyên môn và kinh nghiệm giảng dạy. Đây cũng là cơ sở để nhà trường cải thiện chất lượng giáo dục toàn diện, góp phần xây dựng môi trường học tập tích cực, nền nếp và kỷ cương.

3. Tầm quan trọng của sáng kiến

Trong chương trình Giáo dục thể chất ở tiểu học, nội dung đội hình đội ngũ giữ vai trò nền tảng giúp học sinh rèn luyện ý thức kỷ luật, tinh thần đoàn kết và khả năng phối hợp tập thể. Vì vậy, việc nghiên cứu và áp dụng sáng kiến nhằm nâng cao hiệu quả tiếp thu của học sinh lớp 1 là hết sức cần thiết.

Sáng kiến có tầm quan trọng lớn vì không chỉ nâng cao chất lượng học tập môn Giáo dục thể chất mà còn góp phần giáo dục nhân cách cho học sinh. Khi thực hiện tốt đội hình đội ngũ, học sinh sẽ hình thành tác phong nghiêm túc, biết chấp hành nội quy, có ý thức trách nhiệm và tinh thần hợp tác trong học tập cũng như trong cuộc sống. Đồng thời, sáng kiến còn giúp nhà trường nâng cao hiệu quả phong trào rèn luyện thân thể, đáp ứng mục tiêu giáo dục toàn diện cho học sinh tiểu học trong giai đoạn hiện nay.

4. Bài học kinh nghiệm

- Trong quá trình đổi mới phương pháp dạy học và tổ chức các hoạt động học tập theo hướng phát huy tính cực trong giờ học của học sinh lớp 1, tôi nhận thấy:

- Học sinh đã có sự say mê, yêu thích hơn đối với bộ môn GDTC. Đặc biệt các em đã có sự chủ động, tích cực tự giác trong quá trình tập luyện mà không cần đến sự đôn đốc, nhắc nhở của thầy.

- Nhiều học sinh đã mạnh dạn tự tin hơn. Nhờ đó mà kết quả tập luyện của học sinh đạt chất lượng tốt hơn.

- Qua thực hiện *“Biện pháp giúp học sinh lớp 1 học tốt phần đội hình đội ngũ ở trường tiểu học”* tôi đã rèn cho các em có thói quen tập luyện, nghỉ ngơi hợp lý, các em tự tin mạnh dạn hơn, có ý thức giữ gìn sức khỏe của bản thân, góp phần giáo dục đạo đức lối sống, hình thành nhân cách con người mới.

- Phát triển thể lực, tạo sự hứng thú cho học sinh tập luyện, hình thành kỹ năng vận động, củng cố và nâng cao sức khỏe, có sự tác động trực tiếp tích cực đến việc rèn luyện sức khỏe và ý chí phẩm chất đạo đức cho người học.

- Trong giờ học thể dục, học sinh thể hiện được tính tích cực, tính tự giác, luyện tập sôi nổi, hào hứng khi tham gia thi đua. Các em tập luyện rất nhiệt tình, tính đồng đội của học sinh cũng được nâng lên. Các em đã biết vận dụng được kiến thức đã học ở trong nhà trường vào cuộc sống hằng ngày.

2. Kiến nghị

- Để có điều kiện thuận lợi phục vụ cho việc giảng dạy và tập luyện môn thể dục nhằm đạt được yêu cầu của môn học, phát triển tốt về thể chất cho học sinh tôi có một vài kiến nghị đến cấp trên như sau:

- **Về cơ sở vật chất:** Kính mong nhà trường và các cấp lãnh đạo quan tâm, ưu tiên nguồn lực để xây dựng nhà tập đa năng đạt chuẩn và cải tạo hệ thống sân bãi chuyên dụng. Việc có một không gian tập luyện đạt chuẩn sẽ giúp các em tránh được tác động xấu của thời tiết và đảm bảo an toàn tối đa trong quá trình vận động.

- **Về trang thiết bị dạy học:** Cần rà soát và bổ sung kịp thời các danh mục đồ dùng dạy học còn thiếu hoặc đã hư hỏng như: hệ thống loa công suất lớn phục vụ tập luyện ngoài trời, tranh ảnh minh họa kỹ thuật mới và các dụng cụ hỗ trợ trò chơi vận động (bóng, gậy, vòng...)

- **Đổi mới hình thức sinh hoạt:** Đề nghị tổ chức thường xuyên các buổi sinh hoạt chuyên môn theo cụm trường để giáo viên có cơ hội giao lưu, chia sẻ những biện pháp hay trong giảng dạy môn Giáo dục thể chất (GDTC).

- **Phát triển sân chơi học đường:** Duy trì và mở rộng quy mô Hội khỏe Phù Đổng cấp trường hàng năm. Đồng thời, nên tổ chức các câu lạc bộ thể thao ngoại khóa (Cờ vua, Cầu lông, Bóng bàn...) nhằm tạo môi trường cho học sinh phát huy năng khiếu và rèn luyện sức khỏe.

- Làm thêm một số sân chơi trong nhà trường như: Đường chạy, phòng cờ vua, phòng tập bóng bàn để các em được tham gia tập luyện nhiều môn thể thao, giúp các em có những sân chơi bổ ích và lý thú.

- Trên đây là biện pháp của tôi đã được áp dụng giảng dạy môn Thể dục lớp 1 tại Trường Tiểu học Nghĩa Minh năm học 2025-2026 và tiếp tục thực hiện năm học 2026-2027. Đây là những kinh nghiệm mà bản thân tôi tìm tòi và tích lũy được trong thời gian qua đã được thực hiện hiệu quả. Tôi mong biện pháp mà tôi chia sẻ hôm nay sẽ được Ban Giám hiệu nhà trường cũng như các thầy cô giáo trong nhà trường góp ý để tôi hoàn thiện biện pháp này. Tôi hy vọng rằng biện pháp này sẽ góp phần không nhỏ về việc nâng cao chất lượng giảng dạy môn GDTC phần đội hình đội ngũ ở học sinh tiểu học nói chung và học sinh lớp 1 nói riêng.

Tôi xin chân thành cảm ơn!

Cam kết không sao chép, vi phạm bản quyền

Tôi xin cam đoan mọi thông tin nêu trong Đơn là trung thực, đúng sự thật, không sao chép, vi phạm bản quyền và hoàn toàn chịu trách nhiệm trước pháp luật./

THỦ TRƯỞNG ĐƠN VỊ

TÁC GIẢ SÁNG KIẾN

Vũ Văn Thuận

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Hồ Đắc Sơn - Sách giáo khoa GDTC lớp 1 cùng học để phát triển năng lực . NXB Giáo dục 2021
2. Lí luận và phương pháp giáo dục thể chất - NXB ĐHSP Hà Nội 2015
3. Nguyễn Quang Uẩn - Tâm lí học đại cương – NXB ĐHSP Hà Nội 2015
4. Cổng thông tin chính sách và pháp luật.
5. Chat GPT